

تورک بوردی

Yel: 1 Say: 10 22 Mart 1328

تورکلوک فاندسته جالشیر
اون بش گوندده بر جیقار

افندىلر ، صاقين ظن ايتمهيك كه چنكىز خاقان ، روحلره حىكم ايتىك
اقتدارىنى ، سوء استعمال ايتىشدر .. اصلا ! اودا ئما نظامپورلىكك قوتى ،
قانونه رعايتك منافى ، حدودسىز عقل سىلىمى ايله تقدىر ايتىش وبوتون
افغانى اوكا اويدورمىشدر. دشمنلىرى طرفندن ، خوزىز، ظالم دنيلن ، تبعهسى
طرفندن (تىكرى - قوت) ديه طابانيلان چنكىز ، دنيسانك بواك ذى اقتدار
وصاحب شوكت حىكمدارى ، بوتون حياتىده يساق وطوره نك كافه اوامرىنى
حرفى حرفه اجرا ايدر بر بندهسى اولوب قالىشدر !.. چنكىزك اك شىديد
اجراآتى ، قوانين مليه نك تمامى تطبيقتن باشقه بر شى دكلدى ..

— صوكى كلهجك صايده —

مضمونى اخبارلىرىمىزدن

هند يولندن :

تورك و عرب يوردنده تام برفرنك واجىبى شىرى كورمك ايستين پورت
سعيده كىلى . بن شىباطك ۸ نده اورايه كىلىم . شىرىكى ؛ منتظم چىزىلىش
وياپلىش . اهالىسى آره سنده روم پك چوق ، انسان يونانك بر كوشهسى سانپور ؛
ايتاليانلر ، فرانسىلر ، انكليزلىر ده وجودلرى ، دىللرى ومغازه لراوزرىنده كى يازىلرى
ايله كوزه چارپيورلر . عرب آز ، بو آز عرب ده قتالدىن تجارت مىله سىندن
اوزاغه ، قى يه قاقچش ... خطا ايدىورم : قتالده ايشله ين كومور مىللىرى ،
قايىچىلر ، آرابه جىلر ، آرقه سىنده آغىر زىنيل طاشيه رقى مىوه ساتانلار ، اون
پاره آلىش و يرىش ايدىه بىيامك ايجون يوز پاره لى سس و نفس صرف ايدىلر ،
الحمد لله ، عربلردر ، مىسلمانلردر ؛ لىكن بو مىسلمانلر آره سنده بيله آرادم ،
آرادم بردانه جك اولسون تورك بولا مادىم !.. اوتلارده ، رستورانلرده ، مغازلرده ،
تيا ترولرده يازىلر ، لىسته لىر روىجه وانكليزجه ؛ عربجه وتوركجه يوق ؛ بونك
سببى ده پك بسىط : پاره يى وىرن دودوكى چالار !.. جاده لرده ، قتال بويونده ،

خام هیچ یوق ، مادام بک چوق : بکا اویله کایورکه شو قنالی قازان ، یاخود قازدیران ، داغ کی واپورلری اورادن کچین ، غربی شرق اوزرینه صالديران ، هپ شو ماداملردر ، یاخود اونلرک ویردیکی تربیه و تشویقدر .

یولیه دوام ایچون لویید قومپانیه سنک Bregenz واپورنده یر آلدیم ، کوزلجه یرلشدم . هوا کوزل ، آچیق ، ظین ؛ واپورک حرکتی دویولیه جق قدر یلواش . بن اوزون اسکملهیه اوزانوب قنالك سیرینه طالدم : قنال غایت دار ، بعض یرلرنده ایکی واپور یان یانه کیده میور . قنالک ایکی طرفی یاریم ، یا اوچ چاریک آرشین یوکسلکنده قوم چوللری .. اگر آق دکز یاریم آرشین یوکسه لسه ، مصرک بو طرفی صوباصهرق ، شاب دکزینه برلشه جک ظن اولونور .

پورت سعیددن برایکی ساعت اوزاقلاشدقندن صوکره ، قنالک شرق طرفنده برنجی دفعه اوله رق ایکی جان کوردم : قوم رنکنده یوکلی بر دوه ، دوه ایله برابر آدیم آتان یینه اورنکده بر عرب . بویکی ذیروحک ، تجارت قصدیه پورت سعیده کیتدکاری آکلاشیلوردی . قوم رنکلی دوه یی آجیوب دوریرکن ، قنالک غرب طرفندن برکورویتیدر قویدی . باشمی چویردم : قاهمه دن پورت سعیده اکسپرس کایوردی ؛ دوه نک آتلاشی ، لوقوموتیفک اوچوشی بکا برچوق شیار سویله دی ...

فریدناند لسه پس ! اوت ، بویوک بر فرانسرذر ؛ لکن بن اونک بورالر کلوب قنال قازمق امکاتی کشف ایتدیکنه تعجب ایتیورم ؛ (دون) ایله (وولغا) آره سنده قنال قازمه یه باشلامش تورکارک بوقوملری آشوب ، آرده بولونان کوللری بر برینه قوشوب ، هند دکزینه چیقمامش اولدقلرینه شاشیورم !

شاب دکزندن کین آلتی واپورله قارشلاشهرق ، بزم « بره کنس » آقشام اوستی (سویش) ه کلدی . دکز ایچنده دمیر آتوب پوسته سی آلدی ، ویردی . قنال کنارنده منتظم (فرنک سویشی) ؛ اوچ کیلومتره قدر کیده ده بزم مبارک (سویش) کورنیوردی . الله سلامت ویرسین !

ایرته سی صباح قالدیغم زمان ، آرتق چوخه لره وداع ایده رک یازلق البسه لر

کیمه یه لزوم کوردیم؛ بوراده شباط دکل، حزیرائندی. کیتدکجه صیجاقلق آرتیق اوزره (عدن) ه قدر دورت کون یوریدک. طوقوز واپوری ده راستلادق، اما هیچ بر یلکن کورنمندی.

کونلرده بر کون واپوریمزک صاغنده اوچ، درت کیلومتره آرالقلی غایت قوجامان ایکی سیاه دویه کوردیم؛ برینک سیاه باجاسی ده واردی. بونلرک نه اولدقلری بردنبره آکلایه میهرق، یامده بولونان ایکنجی قاپوداندن صوردم. اوقصه جه:

— Zvei Bruber، دیدی.

کوردیکم ایکی دویه، صو آلتده ایکی قایانک نشانی اولدیغی صوکره دن آکلادم، بو ایکی قایایه نسه لر «سواى برودر» دیمش لکه عیناً ترجمه سی «ایکی قارداش» در. اکر تورکجه خریطه لده بونلرک باشقه اسمی وارسه «ایکی قارداش» دیمک ده موافق اولدیغی عرض ایدرم.

شباط اون ایکی، وقت ایکندی؛ کونش یاقیمور؛ خفیف وطالتی ییله شکر. (باب المندب) ی کیچورز. یانمش، جانسز، کوك وقورو قیالقلر؛ بوقیالقلر اوستنه انکیزلر، سود بیاض بش اون بنا ایله برده آب آق فنر دیکمشر: هم یول کوستریورلر، هم یول بکلیورلر؛ شاب دکزینک کیریلور، چیقیلور ایکی قابوسنده، انکیز بکجیلری بولندقه حجازه هیچ کیمسه نك مسلط اولامیه جفته قناعت حاصل ایتدم...

آلدیغ معلومات طوغری ایسه، اون بش سنه صوکره سوش قنالنک امتیاز مدتی ختام بولیور. امتیازک تمدینه انکیزلرک شمیدین چالیشدقلری پک طبیعیدر؛ لکن بودفعه مصر واستانبول دیپلوماتلرینک ده امتیازدن امتیاز چیقارمیه چالیشه جقلری ده اوقدر طبیعیدر: عثمانلی ملکنندن کچن بر قنالدن عثمانلی بحریه سنک کچمه سی، غیریلرک نسبتله امتیازلی اولق لازمکلور، صانیرم. (عدن) ه آقشامدن صوکره کلدک. واپور آچقده دوردی. بر قاچ ساعت کوکرته کورولتییی ایله کچدی. یولجیلردن ایکی یهودی ایندی بونلر اصل عدنلی ایمشار، آروجه محله لری وارمش، اسانلری عربجه، اعتقادلرنجه.

عدنه سلیمان (ع. م.) زماننده هجرت ایتیشلر؛ وهیچ کیمسه یه قارشیما یوب دنیانک الک خالص یهودیسی قالمیشلر... اوله بیلور: عرب کونشی ایله چهره لری عربلاشمش اولدینی حالده، کوز، صاچ و اوضاع، بزم اوده سا یهودیلرینک اوز قارداشی اولدقارینه شهادت ایدوب دوریور..

«عدن» دن آچیلدق. واپورک باشی (بومبای) نی، طوتدی؛ بش کون ده شو استقامت اوزره کیده جکدر. حالا یول آرقداشلریمدن بحث ایتیمشم. برنجی وایکنجیده ۱۸۶ کیشی وار، چوغی انکلین و آوروپالی. اوچنچیده یکریمی هند حاجیسی مملکته دونیور. واپورک او یله و آقشام سفره لری پک مکمل: انکلین اشتها سنه کوره دونادیلور. واپور پک یوکل: پوسته سنده بر چوق پاره بولندیغی ده سویلیورلر. لکن واپورده، بوتون حمله سنندن ده قیمتلی، هند مسلمانلرینه ده نافع برشی وار: ۴۸ صحیفه لک، ۲۰ پاره لق «اصول صوتیه القباسی»؛ بوالقبا کتابی، بوندن بش اون کون صوکره اردو لساننده طبع ایدیله جک، و اوچ بش معلمه اصول اوکر دیلوب، «قولای اوکر نمک» فکرنی نشر ایدر مجاهدلر یتشدیر یلوب بویوک قطعه نک مسلمان ولایتلرینه سوق اولنه جقدر.

چوجقلری بویوک زحمتدن آزاد ایتک دیمک اولان «اصول صوتیه» نی هندوستانه کوتورن، تورک اوغلی تورک اولدیغندن دولانی تورکلری تبریک ایدرم.

عدن، ۱۲ شباط ۱۳۲۷

سیاح

تورک یوردی. — شاه اثرلری هندستانده حالا تحسین و حیرتله تماشا اولونان مسلمان. تورک مدنیتی بش آلتی یوز ییل اول اوریاه کوتورن تورکلر ایدی؛ زماننر مدنیتنک تملی اولان تحصیل ابتدائی اصلاحنک ناشر و میشری ده، حمد اولسون، بر تورک اولدی. طبیی مفتخر؛ و او بویوک تورکه متشکر.